

Aneks 2

Sprawozdanie sekretarza generalnego PAU za okres od czerwca 2014 do czerwca 2015

Niniejszym sprawozdaniem zamykamy 26. rok działalności PAU po jej reaktywacji i 143. rok od jej powstania. Jest to zarazem jubileuszowy 200. rok, jeżeli nasz czas odliczać od powołania do życia Towarzystwa Naukowego Krakowskiego o pierwotnej nazwie Towarzystwo Naukowe z Uniwersytetem Krakowskim połączone, które przekształciło się w Akademię Umiejętności, wnosząc do niej duży dorobek własny i niemałe doświadczenie. Przygotowujemy się do zbilansowania tego dorobku i do oceny wspomnianego doświadczenia. Dokonamy tego w grudniu, ale już dziś można powiedzieć, że jeżeli Akademia Umiejętności od swoich początków miała znaczące sukcesy, to dlatego, że startowała na barkach swoich poprzedników, dlatego, że oni już na starcie wynieśli ją wysoko. Pan Mecenas Kazimierz Barczyk, jako przedstawiciel Sejmiku Województwa Małopolskiego, publicznie mówi o 200-leciu naszej Akademii. Nie jest to pozbawione racji. Tak czy owak, mamy prawo rozważać naszą historię w perspektywie długiego trwania i w tej perspektywie, ale bez zadufania, które przyniosłoby szkodę, proponuję postrzegać nasze bieżące przedsięwzięcia i dokonania.

W cieniu jubileuszu 200-lecia Towarzystwa Naukowego Krakowskiego nie sposób pominąć innej wielkiej rocznicy, przypadającej na rok bieżący, która jak najbardziej obchodzi naszą Akademię, a mianowicie 600-lecia urodzin Jana Długosza, wielkiego historiografa polskiego, jednego z najwybitniejszych w Europie jego czasów. Rok 2015, ogłoszony przez Sejm RP rokiem Długoszowym, obchodzi nas choćby z tej racji, że nam przyszło przed 10 zaledwie laty doprowadzić do końca ponad pół wieku trwające prace nad krytycznym wydaniem w języku łacińskim i w przekładzie na język polski jego głównego dzieła *Roczniki czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego*, w sumie 22 wielkie tomy. Pamiętając o tej rocznicy, nie podjęliśmy specjalnych obchodów. Czynie to bowiem inni, a koordynatorem w tym zakresie jest Polskie Towarzystwo Historyczne. My oddamy rychło do rąk czytelników pięknie wykonany reprint klasycznego dzieła ze schyłku XIX w. dwóch

znakomitych członków Akademii Umiejętności, Michała Bobrzyńskiego i Stanisława Smolki, *Jan Długosz. Jego życie i stanowisko w piśmiennictwie*.

Przechodzę do naszych spraw codziennych. Jak zwykle w ostatnich latach, ograniczam się do charakterystyk ogólnych, w szczegółach odsyłając Państwa do planów i zestawień, przygotowanych starannie przez naszą Kancelarię, personalnie przez panią Annę Polańską. Ów materiał szczegółowy stanowi integralną część rocznego sprawozdania sekretarza generalnego PAU.

Według stanu na dzień dzisiejszy PAU liczy 500 członków. Wśród nich mamy jednego członka honorowego w osobie ks. kard. Franciszka Macharskiego, 302 członków krajowych: 148 czynnych i 154 korespondentów, oraz 197 członków zagranicznych. W rozbiciu na Wydziały liczby te pokazuje załącznik 1.

W okresie sprawozdawczym za zawsze odeszło od nas 16 naszych członków. W korporacyjnej kommemoracji godzi się – jak zwykle – wyszczególnić ich imiennie. A mianowicie 24 IV 2015 odszedł za zawsze nasz znakomity członek honorowy Władysław Bartoszewski. W Wydziale I zmarli: 28 VIII 2014 – członek zagraniczny, literaturoznawca austriacki słowackiego pochodzenia Pavol Winczer, 20 X 2014 – językoznawca Marian Kucala, 1 XI 2014 – literaturoznawca Janusz Sławiński, 13 IV 2015 – historyk sztuki Jerzy Gadomski, 8 V 2015 – historyk sztuki Klementyna Żurowska. Dowiedzieliśmy się dopiero teraz o zmarłych wcześniej trzech naszych członkach zagranicznych z Wydziału I. Włączamy ich z opóźnieniem do obecnej listy nekrologicznej. Są to: zmarły 4 VIII 2009 językoznawca rosyjski o polskich korzeniach Rajmund Piotrowski, zmarły 22 X 2010 językoznawca niemiecki Wolfgang Schmid i zmarły 13 VIII 2011 literaturoznawca-slawista włoski Riccardo Picchio. W Wydziale II 26 IX 2014 zmarł archeolog Marek Gedl. W Wydziale III opuścili nas: 20 I 2015 – chemik i technolog krzemianów Leszek Stoch, 2 III 2015 – chemik Stanisław Mrowec. W Wydziale IV zmarli: 7 XI 2014 członek zagraniczny, biolog holenderski Godfried M. Roomans, 31 XII 2014 – geolog Ryszard Gradziński, 19 II 2015 – biochemik Włodzimierz Zagórski-Ostoja. W Wydziale V odeszli na zawsze: 27 XI 2014 – chemik-medyk Andrzej Wojciech Lipkowski, 19 V 2015 – epidemiolog Wiesław Antoni Jędrychowski. W Wydziale VI zmarli: 15 VIII 2014 – kompozytor Jan Ekier, 6 X 2014 – członek zagraniczny polskiego pochodzenia, rzeźbiarz Igor Mitoraj, 26 XII 2014 – poeta Stanisław Barańczak. Odnotowany zostaje również na obecnej liście nekrologicznej Wydziału VI zmarły wcześniej, 30 VIII 2013, członek zagraniczny, irlandzki poeta i krytyk literacki Seamus Heaney. Oddajmy hold Zmarłym chwilą milczenia.

Przechodzę do charakterystyki działalności PAU. Zaczynam od Wydziałów. Tylko Wydziały I i II podtrzymują, choć nie do końca, statutowy wymóg odbywania comiesięcznych posiedzeń naukowych. W okresie sprawozdawczym Wydział I odbył ich 9, Wydział II – 7, Wydziały IV i V po jednym, a Wydziały III i VI nie odbyły ich wcale. Wydziały I–V odbyły też po jednym posiedzeniu administracyjnym (wyborczym). Pozostaje otwarty problem, co dalej z tą formą działalności naukowej Wydziałów. Gdyby stan obecny miał się utrwalić, PAU nie uniknie zmian w odpowiednich zapisach statutowych. Należy mieć nadzieję, że agendą Wydziałów pozostaną przynajmniej sesje naukowe.

Siłą rzeczy punkt ciężkości naukowej działalności PAU przesuwają się coraz bardziej na Komisje. Do niedawna jeszcze mieliśmy w PAU dwa rodzaje Komisji: wydziałowe, podlegające – ze względu na ich profil naukowy – poszczególnym Wydziałom, oraz międzywydziałowe, wychodzące poza profil naukowy poszczególnych Wydziałów, przeważnie o charakterze interdyscyplinarnym, których nowo wybrani członkowie oraz władze podlegają zatwierdzeniu przez Radę PAU. Wszystkie one miały charakter miejscowy krakowski. Życie narzuciło nam potrzebę wyjścia poza tę formułę, a nawet dokonania odpowiednich zmian regulaminowych. A mianowicie, w 2009 r. powstała Komisja Przyrodniczo-Medyczna we Wrocławiu. Z kolei, gdy w 2012 r. powołaliśmy do życia Stację Naukową PAU w Katowicach, przy Stacji utworzyliśmy Komisję Historii Śląska. W okresie sprawozdawczym powstały (24 II 2015) dwie dalsze katowickie Komisje, mianowicie Nauk Przyrodniczych i Nauk Matematycznych. Analogicznie, w związku z powołaniem przez nas 24 VI 2014 Stacji Naukowej PAU w Gdańsku, utworzyliśmy tam 20 I 2015 interdyscyplinarną Komisję Kaszubską. Gdy natomiast przyjeśliśmy pod nasze skrzydła polską grupę członków *Commission Internationale d’Histoire Ecclésiastique Comparée*, oznaczało to, że mamy również Komisję o charakterze międzynarodowym. Przyjeśliśmy formułę, że wszystkie zamiejscowe Komisje podlegają Radzie PAU. Na dzień dzisiejszy mamy 34 Komisje. W tej liczbie zawiera się 20 Komisji wydziałowych: 4 w Wydziale I, 8 w Wydziale II, 3 w Wydziale III i 5 w Wydziale IV. Wydziały V i VI Komisji w swojej strukturze nie mają. Komisji międzywydziałowych miejscowych mamy obecnie 8. Po dyskusjach Rada PAU zlikwidowała Komisję Etyki w Nauce. Natomiast do odnotowania mamy pewien sukces, a mianowicie udało się reaktywować bardzo czynną niegdyś, a potem przez kilka lat pozostającą w zawieszaniu, Komisję Zagrożeń Cywilizacyjnych. W ten sposób mamy obecnie 28 Komisji miejscowych, 5 zamiejscowych, podlegających – niezależnie od ich naukowego profilu – Radzie PAU, i jedną, wspomnianą już, Komisję o charakterze międzynarodowym. Pełny obraz naszych Komisji, wraz z liczbą 160 ich posiedzeń, pokazuje załącznik 2.

Ważnym dopełnieniem działalności Wydziałów i Komisji PAU są sesje naukowe. Wybija się wśród nich IV Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie, który odbył się we wrześniu 2014. Organizujemy te Kongresy w cyklu trzyletnim, w partnerstwie z Oddziałem Krakowskim „Wspólnoty Polskiej”. Tematem wiodącym tego ostatniego były losy polskich „sybiraków”, a nadto wielki problem nauczania języka polskiego na obczyźnie. Z innych sesji naukowych wyszczególniam jeszcze tylko jedną, a mianowicie czwarte już polsko-ukraińskie spotkanie naukowe grup polskiej (PAU) i ukraińskiej (Żytomierz), skupionych wokół współwydawanego rocznika „Studia Politologica Ucraino-Polona”. Wszystkie nasze sesje naukowe, wraz z ich tematyką, podaje załącznik 3. Było ich w sumie 19, w tym 7 o charakterze międzynarodowym.

Osobnego odnotowania wymaga działalność w okresie sprawozdawczym obu krajowych Stacji Naukowych PAU. Otóż Stacja w Katowicach ma na swoim koncie 6 posiedzeń naukowych, jak w załączniku 4, a młodsza Stacja w Gdańsku zainaugurowała swoją działalność 12 VI 2015 sesją naukową „Kaszubi i Pomorze a Kraków: o zainteresowaniach sprawami kaszubsko-pomorskimi w kręgu Polskiej Akademii Umiejętności”.

W zakresie publicystyki naukowej i popularyzacji nauki odnotowujemy na pierwszym miejscu Seminarium PAU, pod kierunkiem naszego prezesa, o temacie wiodącym „Patriotyzm dawniej i dziś”. Mimo pewnego spadku frekwencji, ta forma działalności PAU wciąż jeszcze cieszy się powodzeniem. Wykaz spotkań seminaryjnych wraz z ich tematyką pokazuje załącznik 5. Z kolei popularyzacji nauki przez samych jej twórców poświęcona jest Kawiarnia Naukowa PAU, organizowana we współpracy z „Dziennikiem Polskim”. Kieruje nią prof. Jerzy Vetulani. Wykaz spotkań i ich tematykę pokazuje załącznik 6. Odnotowujemy z osobna, kierowaną przez prof. Marka Sanaka, Akademię Młodych „PAU-eczke”, adresowaną do adeptów nauki. Jej spotkania i tematykę pokazuje załącznik 7. Nowym, bo liczącym niespełna dwa lata, naszym przedsięwzięciem są Debaty PAU, poświęcone problemom nauki, a pomyślane jako nawiązanie do podobnych, zarzuconych już, debat Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. W okresie sprawozdawczym odbyła się druga sesja Debat w Tomaszowicach pod Krakowem, zamknięta publikacją *Szkolnictwo wyższe w obliczu zmian*. Nie da się wreszcie pominąć Herbaciarni Naukowej, adresowanej do młodzieży szkolnej. Jej działalność bowiem zaczęła się u nas i wciąż trwa pod naszym dachem. Wspomnieć wreszcie trzeba pozakrakowskie agendy PAU, takie jak Wszechnica Naukowo-Kulturalna w Gliwicach, kierowana przez prof. Mieczysława Chorążego (7 spotkań), Wadowicki Uniwersytet Trzeciego Wieku (8 spotkań), Akademia Oświęcimska (2 spotkania), Babiogórski Uniwersytet w Zawoi (1 spotkanie).

W sumie wszystkich posiedzeń naukowych, oprócz sesji, odbyło się w okresie sprawozdawczym 227.

Rozszerza się ostatnio pole pracy badawczej PAU, tzn. mamy coraz większą liczbę grantów badawczych, realizowanych przy PAU. Rozrzut tematyczny jest duży. Stosowaną bowiem przez nas zasadą jest, że przyjmujemy pod naszą naukową opiekę granty rekomendowane przez członków PAU. Oczywiście nie wszystkie zwyciężają w konkursach. Zachętą dla potencjalnych wykonawców jest pełna administracyjna obsługa grantów, którą zapewnia nasze Biuro w osobach pani dyrektor Anny Michalewicz i pana Tomasza Kowalskiego. Realizujemy projekty finansowane przez Narodowe Centrum Nauki oraz Narodowy Program Rozwoju Humanistyki. W sumie jest ich 14 w trakcie realizacji i 9 wnioskowanych (załącznik 8). Realizujemy nadto jeden duży grant Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (PAUart) oraz bezterminowy wielki grant finansowany przez Fundację Lanckorońskich, a dotyczący wydawania drukiem niedającej się przewidzieć co do liczby woluminów serii *Acta Nuntiaturae Poloniae* (załącznik 9).

Wciąż utrzymujemy na wypracowanym już poziomie naszą współpracę naukową z zagranicą. Na pierwsze miejsce wysuwa się Międzynarodowa Unia Akademii, w ramach której realizujemy 11 tematów. Ich wykaz wraz ze stanem zaawansowania zawiera załącznik 10. W komentarzu pragnę poinformować, że całkowicie ukończony i będący po korektach tom *Monumenta Palaeographiae Medii Aevi* wciąż nie może opuścić Wydawnictwa Brepols. W trakcie przygotowania do druku (po tłumaczeniach na język niemiecki) jest długo oczekiwany tom *Corpus Vitrearum Poloniae*.

Inne obszary naszej współpracy naukowej z zagranicą wytyczają umowy z innymi Akademiemi lub innymi instytucjami naukowymi. Ich wykaz podaje załącznik 11. W formie komentarza pragnę zauważyć, że w ramach naszej umowy z Czeską Akademią Nauk rozwija się bardzo owocnie współpraca między naszym Archiwum Nauki a odpowiednią jednostką archiwalną czeską. Węgierska Akademia Nauk wprowadziła system grantowy we współpracy z zagranicą. Podpisaliśmy odpowiednią umowę dotyczącą czterech tematów w tej formule i mamy nadzieję, że się ona sprawdzi. Rysuje się perspektywa poszerzenia zakresu współpracy z Węgrami o obszar twórczości artystycznej. Powstała bowiem na Węgrzech nowa Akademia Artystów i Konsulat Republiki Węgierskiej zachęca nas do współpracy z nią. Sprawa jest godna uwagi. Dostrzegamy duży pożytek z umowy naukowej Wydziału II PAU z Instytutem Historii Litwy Republiki Litewskiej. Udało się nam już wspólne przedsięwzięcie naukowe na 600-lecie Unii Horodelskiej. Godna uwagi jest również nasza umowa z Polskim Towarzystwem Naukowym w Żytomierzu i tamtejszym Instytutem Historii Państwa i Pra-

wa. Owocuje ona bowiem wspólnym wydawaniem rocznika „Studia Polito-
logica Ucraino-Polona”.

Współpracujemy też naukowo lub utrzymujemy pewne naukowe kontakty z zagranicznymi instytucjami naukowymi, jak w załączniku 12, w trybie bezumownym. Z All European Academies, strukturą zajmującą się problemami organizacji nauki, utrzymujemy członkostwo łącznie z PAN. Z Bawarską Akademią Nauk łączy nas międzynarodowe przedsięwzięcie *Thesaurus Linguae Latinae*, w którym uczestniczy nasz członek jako reprezentant Polski; my też opłacamy składkę. Z Societas Jablonoviana rysuje się nam współpraca w zakresie wspólnego wydawania źródeł do dziejów Polski z okresu unii polsko-saskiej i z archiwów saskich. Polski Instytut Naukowy w Montrealu, jako naszą zagraniczną stację naukową, wspieramy merytorycznie w jego dorocznych konferencjach naukowych, publikując również materiały tych konferencji; dotąd wydaliśmy 5 pozycji książkowych. Z Polskim Instytutem Naukowym w Nowym Jorku, mającym również formalny status naszej zagranicznej stacji naukowej, wydajemy wspólnie, od początku 2014 r. kwartalnik „The Polish Review”.

Uczestniczymy organizacyjnie od szeregu lat w projekcie Szkoły Łazarzkiego w Warszawie, polegającym na zapraszaniu do Polski raz w roku na dwa tygodnie grupy autorów i wydawców uniwersyteckich podręczników historii w Stanach Zjednoczonych. Ze strony amerykańskiej pilotuje ten program nasz zagraniczny członek prof. Andrzej Sulima-Kamiński. Przez tydzień goście przebywają w Krakowie i mają swoje spotkania w PAU; właśnie dziś kończą czternasty już pobyt w Polsce i u nas. Efekty oceniane są korzystnie z punktu widzenia wizerunku Polski.

Przechodzę do naszych wydawnictw. Stanowią one wciąż bardzo ważne pole naszej naukowej działalności, jakkolwiek spadło poważnie zainteresowanie książką w wersji papierowej. Toteż zmniejszyliśmy bardzo poważnie nakłady, udostępniając odbiorcom wersję elektroniczną. Nie odnotowujemy jednak ani spadku liczby tytułów, ani zmniejszenia się liczby arkuszy wydawniczych. Tych ostatnich mieliśmy w okresie sprawozdawczym 1323. Pełną listę naszych dokonań na polu wydawniczym pokazuje załącznik 13. Tu należy zaznaczyć, że – jak dotąd – partycypujemy w opracowywaniu i wydawaniu *Polskiego Słownika Biograficznego* przez nieodpłatne udostępnianie na jego potrzeby naszych lokali. Wzmianki wymaga wreszcie wydawane przez nas, pod redakcją naszego prezesa, ogólnopolskie czasopismo internetowe „PAUza”, poświęcone problemom nauki.

Mamy poważnie rozwiniętą działalność wspomagającą naukę. Na pierwszym miejscu postawić trzeba naszą Bibliotekę, której podwaliny powstały w połowie XIX w., wraz z wybudowaniem tego budynku, w którym się znajdujemy. Później dobudowano gmach bez wejścia od zewnątrz

Sławkowska 19. Dziś ta znakomita księżnica działa jako Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, jednakże w strukturze PAU. W jej obrębie znajduje się – jeden z najbogatszych w Polsce – Gabinet Rycin. To jest racja, dla której realizujemy obecnie wielki grant dygitalizacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „PAUart”. Stoimy jednak wobec bardzo trudnego problemu, który sygnalizowałem przed rokiem i w którego rozwiązaniu nie postąpiliśmy ani o krok. Ten problem to brak powierzchni magazynowej. Na ten problem nakłada się inny, ponaglący nas wymóg sanepidu remontu czy choćby odmalowania magazynów bibliotecznych. Bez możliwości przemieszczania zbiorów problemu rozwiązać się nie da. Sprawa pozostaje otwarta, a tymczasem Biblioteka funkcjonuje normalnie. Obraz jej działalności obrazuje załącznik 14.

Drugą naszą agendą wspomagającą naukę jest Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie. Jest ono jednostką wspólną obu Akademii, jednakże odwrotnie niż Biblioteka pozostaje w strukturze Oddziału PAN w Krakowie. Współpraca układa się bardzo dobrze i trudno byłoby przecenić rolę tej placówki w statutowej działalności PAU. Obrazuje tę rolę załącznik 15. Tu trzeba przypomnieć, że w budynku mieszczącym Archiwum i pod opieką naszych archiwistów pozostaje Biblioteka Rozdolska Lanckorońskich, przekazana na naszą własność przez prof. Karolinę Lanckorońską. Wielokrotnie podkreślałem wartość tego niedużego, liczącego zaledwie około 3000 vol. księgozbioru, starannie jednak wyselekcjonowanego pod kątem widzenia przydatności dla badań nad epoką staropolską i fachowo opracowanego.

Wyodrębnioną agendą wspomagającą badania jest wreszcie Fototeka Lanckorońskich. Informację o niej zawiera załącznik 16. Tu pragnę zaznaczyć, że udało nam się w okresie sprawozdawczym doprowadzić do końca zapowiadane już scalenie kolekcji. Do 43 000 fotogramów, które znajdowały się u nas od szeregu lat, dołączamy około 5000 fotogramów, które pozostawały jeszcze w dawnej Stacji Naukowej PAU, a obecnej PAN, w Rzymie. Ułatwił nam to obecny kierownik Stacji, nasz członek prof. Piotr Salwa.

Jak wielokrotnie informowałem, PAU jest współwłaścicielką Biblioteki Polskiej w Paryżu; dzieli własność z paryskim Towarzystwem Historyczno-Literackim i współfinansuje działalność tej skarbnicy polskiego dziedzictwa narodowego na obczyźnie. Jej zasoby pokazuje załącznik 17. Nie wchodząc w szczegóły, muszę zauważyć, że obecnie Biblioteka znajduje się na trudnym wirażu z powodu poważnego skurczenia się możliwości jej finansowania ze strony Towarzystwa Historyczno-Literackiego.

Przechodzę do nagród, które są w dyspozycji PAU. Nagradzanie naukowych osiągnięć jest naszym obowiązkiem, zapisanym warunkowo w 5§ naszego Statutu; warunkowo, tzn. w miarę posiadanych środków. Z jednej strony mamy wpływ na przyznawanie pewnych nagród: prezes od lat prze-

wodniczy jurorom (wśród nich paru członków PAU) przyznającym Nagrody Miasta Krakowa. Zasiada też w gremium przyznającym Nagrody Premiera RP. Pięciu spośród sześciu jurorów przyznających doroczną prestiżową Nagrodę im. Jana Długosza Krakowskich Targów Książki to – łącznie z przewodniczącym – członkowie PAU. Sekretarz generalny zasiada od lat w gremium przyznającym nagrody Towarzystwa Ubezpieczeniowego „Allianz”.

Mamy też nagrody, które przyznaje PAU jako instytucja. Świadcowaliśmy przed chwilą wręczeniu Nagrody Wydziału III im. Mariana Mięśowicza (załącznik 18) i Nagrody Wydziału V im. Tatusza Browicza (załącznik 19). Poznaliśmy laureatów, nagrodzone osiągnięcia i fundatorów nagród. Świadcowaliśmy też wręczeniu autorom i wydawcy podręcznika szkolnego *Zrozumieć przeszłość. Starożytność i średniowiecze* specjalnych dyplomów, którymi wyróżniła ich wspólne osiągnięcie Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych (załącznik 20).

Odnotowujemy wydarzenie wielkiej wagi – wręczenia w dniu 4 V 2015 na Zamku Królewskim na Wawelu, po raz szósty od czasu wznowienia po 70 latach przerwy i po raz dwudziesty piąty od narodzin, prestiżowej Nagrody im. Erazma i Anny Jerzmanowskich, zwanej niegdyś „Polskim Noblem”. Jest to nagroda PAU, fundowana przez władze województwa małopolskiego. Otrzymał ją w tym roku prof. Jerzy Limon z Gdańska (członek PAU) za stworzenie w Gdańsku Teatru Szekspirowskiego, uznanego za ewenement kulturalny w skali nie tylko europejskiej, ale światowej (załącznik 21).

PAU przyznaje również, w cyklu pięcioletnim, obecnie w siedmiu dyscyplinach, Nagrodę im. Mikołaja Kopernika. Ufundowało ją Miasto Kraków w 1873 r. Wojna przerwała jej przyznawanie. Została wznowiona w 1995 r. Będzie wręczana w jesieni tego roku.

Wreszcie pragnę poinformować, że w okresie sprawozdawczym PAU jako korporacja została sama wyróżniona bardzo prestiżową nagrodą pieniężną „Pro Publico Bono”. Rada PAU postanowiła, że kwota Nagrody (100 000,- zł) będzie stanowiła zacin naszego własnego funduszu nagród. Apelujemy już dzisiaj i będziemy apelować w przyszłości do potencjalnych sponsorów, aby zechcieli zasilać ten fundusz choćby niedużymi kwotami.

Na koniec chciałem – jak zwykle – poinformować o jednej z najważniejszych bodaj agend PAU, o przyznawanych stypendiach. Wygasły nam już stypendia Fundacji Zaleskich na badania w Bibliotece Polskiej w Paryżu. Sprawujemy wciąż, już dwudziesty pierwszy rok, gestię stypendiów Fundacji Lanckorońskich. Obecnie na sali prezesowi Fundacji Panu Piotrowi Pinińskiemu i na jego ręce Radzie Fundacji dziękujemy za kontynuację tego aktu wspiałości z pobudek wielkiego serca prof. Karoliny Lanckorońskiej. Wystaraliśmy się o naukowy status tych stypendiów, dzięki czemu są wolne od podatku. Dysponujemy aktualnie 65 miesiącami stypendialnymi

na badania w zakresie archeologii śródziemnomorskiej, filologii klasycznej, historii, historii filozofii i historii sztuki. W komisji przyznającej stypendia, obok dwóch członków PAU, przedstawiciela Fundacji i sekretarza, zasiadają delegowani przez rektorów przedstawiciele pięciu Uniwersytetów polskich (UAM, UJ, UMK, UW i UWr.).

Jesteśmy w trakcie starań o naukowy status dla stypendium długoterminowego dla farmakologa klinicznego i anesteziologa, fundacji Anny i Zbigniewa Hermanów.

Sprawozdanie moje zamykam podziękowaniami, które adresuję do całego naszego zespołu pracowniczego. Na ręce pani dyrektor Anny Michalewicz dla Biura, z wyszczególnieniem Księgowości, kierowanej przez panią Annę Gibek, Kancelarii, kierowanej przez panią Katarzynę Dziegło, i Wydawnictwa pod kierownictwem pani Lucyny Nowak. Dziękuję Działowi Gospodarczemu, kierowanemu przez pana Tomasza Rabieja. Szczególne podziękowania składam na ręce pani dyrektor Karoliny Grodziskiej całemu zespołowi naszych bibliotekarzy i kustoszów grafiki. Indywidualnie dziękuję panu Adamowi Korczyńskiemu, kustoszowi Fototeki Lanckorońskich. Jak zawsze, wyrażam głęboką wdzięczność dyrektor Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie pani dr Ricie Majkowskiej i całemu jej personelowi, który – choć administracyjnie (z wyjątkiem dwóch naszych pracowników) podlega krakowskiemu Oddziałowi PAN – z nami współpracuje bardzo owocnie, myślę, że z pożytkiem dla obu Akademii, a przede wszystkim dla nauki polskiej.

Jerzy Wyrozumski

1.

Liczba członków PAU w poszczególnych Wydziałach

Wydział	Liczba członków czynnych	Liczba członków korespondentów	Liczba członków zagranicznych
Wydział I Filologiczny	23	24	37
Wydział II Historyczno-Filozoficzny	26	32	41
Wydział III Matematyczno-Fizyczno-Chemiczny	26	30	39
Wydział IV Przyrodniczy	26	36	34
Wydział V Lekarski	26	32	41
Wydział VI Twórczości Artystycznej	21	–	5
Członkowie honorowi		1	

2.

Komisje PAU

Komisja	Liczba członków	W tym członków PAU	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisje Wydziału I Filologicznego				
Komisja Filologii Klasycznej	46	9	11	–
Komisja Neofilologiczna	43	1	7	–
Komisja Kultury Słowian	33	6	8	1
Komisja Historii Sztuki	44	9	9	–
Komisje Wydziału II Historyczno-Filozoficznego				
Komisja Środkowoeuropejska	49	11	11	–
Komisja Wschodnioeuropejska	31	5	2	–
Komisja Prawnicza	28	7	–	–
Komisja Historii i Kultury Żydów	40	7	6	1
Komisja Prehistorii Karpat	27	11	–	–
Komisja Nauk Ekonomicznych	42	1	–	–
Komisja Etnograficzna	21	1	6	–
Komisja Historii Wojen i Wojskowości	38	5	9	–
Komisje Wydziałów III Matematyczno-Fizyczno-Chemicznego				
Komisja Astrofizyki	33	7	–	–
Komisja Nauk Technicznych	31	14	8	–
Komisja Układów Złożonych	19	3	3	–

Komisja	Liczba członków	W tym członków PAU	Posiedzenia naukowe	Sesje naukowe
Komisje Wydziału IV Przyrodniczego				
Komisja Geoinformatyki	45	5	7	–
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu	46	13	4	3
Komisja Embriologii i Morfologii	19	4	1	1
Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych	26	4	4	1
Komisja Geograficzna	32	4	8	1
Komisje międzywydziałowe				
Komisja Historii Nauki	57	11	8	1
Komisja Spraw Europejskich	24	14	4	–
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych	37	36	1	–
Komisja Filozofii Nauk	63	29	10	–
Komisja do Oceny Podręczników Szkolnych	69	7	8	–
Komisja Rozwoju Miasta Krakowa	38	18	–	–
Komisja do Badań Diaspory Polskiej	46	7	4	–
Komisja Przyrodniczo-Medyczna we Wrocławiu	16	2	3	–
Komisja Antropologiczna	22	1	3	–
Komisja Ergonomii	30	1	4	1
Komisja Zarządzania Kulturą i Mediami	29	1	6	–
Komisja Historii Śląska	10	1	6	–
Komisja międzynarodowa				
Polska Grupa CIHEC (Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée)	25	5	2	–

3.

Sesje naukowe

- 4–7.09.2014** – IV Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie: *Nowoczesne nauczanie tradycji ojczystych – Sybiry i młodzież*, pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego, organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński (międzynarodowa)
- 13.09.2014** – *Transformacja 1989 – w 25. rocznicę powołania rządu Tadeusza Mazowieckiego*, organizator: Polska Akademia Umiejętności
- 15–16.09.2014** – *Monarchia, wojna i człowiek. Codzienne i niecodzienne życie mieszkańców Galicji w dobie pierwszej wojny światowej*, organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Uniwersytet Jagielloński, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Księgarnia Akademicka
- 29.09–1.10.2014** – *Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich*, organizatorzy: Komisja Historii i Kultury Żydów PAU, Instytut Judaistyki UJ
- 10–11.10.2014** – *Polska–Rosja w sferze kultury i religii*, organizatorzy: Instytut Rosji i Europy Wschodniej UJ, Komisja Kultury Słowian PAU
- 13.11.2014** – *Rozwój badań nad rzeźbą Karpat w ośrodku krakowskim*, organizatorzy: Komisja Geograficzna i Komisja Paleogeografii Czwarctorządu PAU
- 14.11.2014** – *Sprawa polska podczas Wielkiej Wojny 1914–1919*, organizator: Wydział II Historyczno-Filozoficzny PAU
- 15–17.11.2014** – Tomaszowice – Debata PAU: *Studia i studiowanie; po co i jak zmieniać uniwersytety w Polsce*, organizator: Polska Akademia Umiejętności
- 27–28.11.2014** – polsko-ukraińska sesja naukowa: *Obywatelska partycypacja w życiu społecznym, publicznym i politycznym w Polsce i na Ukrainie w okresie przemian ustrojowych – Громадянська участь у суспільному, публічному і політичному житті в Польщі та в Україні в період системної трансформації*, organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Instytut Państwa i Prawa im. Wołodymyra Koreckiego

- Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu (międzynarodowa)
- 8–10.01.2015** – XX Cracow Epiphany Conference on Future High Energy Colliders, organizatorzy: Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego PAN, Instytut Fizyki im. Mariana Smoluchowskiego UJ, Polska Akademia Umiejętności, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie (międzynarodowa)
- 9–14.01.2015** – Łądek Zdrój – 51. Zimowa Szkoła Fizyki Teoretycznej, organizatorzy: Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Wrocławski, Wydział III Matematyczno-Fizyczno-Chemiczny PAU
- 19–20.02.2015** – 4th Cracow Maya Conference: *Into the Underworld: Archaeological and Anthropological Perspectives on the Afterlife in the Pre-Columbian Americas*, organizator: Polska Akademia Umiejętności (międzynarodowa)
- 13.05.2015** – *Polacy „obrońcy skarbów”*. *Rewindykacja utraconych dóbr kultury*, organizatorzy: Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Polska Akademia Umiejętności, Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Krakowie, Wydawnictwo Agora
- 22–23.05.2015** – *Perspectives in Medical Biotechnology*, organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Polish Cell Biology Society, Polskie Towarzystwo Biochemiczne, Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii UJ, International Associated Laboratory (LIA) JU-CNRS (międzynarodowa)
- 29.05.2015** – *Progress in Cell Biology: Mitochondria and Chloroplasts*, organizator: Komisja Embriologii i Morfologii PAU (międzynarodowa)
- 11–13.06.2015** – *Exact Sciences and Mathematics in Central-Eastern Europe from the mid-XIX Century till WW II*, organizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Uniwersytet Rzeszowski (międzynarodowa)
- 11–27.06.2015** – 13th Conference “Recovering Forgotten History”: *The Image of East-Central Europe in English-language Academic Textbooks*, organizatorzy: Uczelnia Łazarskiego, Polska Akademia Umiejętności (międzynarodowa)
- 12.06.2015** – *Kaszubi i Pomorze a Kraków: o zainteresowaniach sprawami kaszubsko-pomorskimi w kręgu Polskiej Akademii Umiejętności*, organizator: Stacja Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności w Gdańsku
- 20–28.06.2015** – Zakopane – Cracow School of Theoretical Physics, LV Course, 2015: *Particles and Resonances of the Standard Model and beyond*, organizatorzy: Polska Akademia Umiejętności, Instytut Fizyki UJ (międzynarodowa)

4.

Stacja Naukowa PAU w Katowicach

- 28.10.2014** – prof. Ryszard Legutko, *A co ogranicza wolność badań naukowych w humanistyce?*
- 25.11.2014** – prof. Grzegorz Opala, *Medyczne, społeczne i ekonomiczne konsekwencje starzenia się społeczeństwa okiem neurologa*
- 27.01.2015** – prof. zw. Jan Ballarin, *Głos ludzki – jedna z podstawowych funkcji człowieka*
- 24.02.2015** – dr hab. Zygmunt Woźniczka, *Refleksje na temat tragedii śląskiej 1945*
- 31.03.2015** – dr inż. Janusz Steinhoff, *Przemiany w polskiej gospodarce, sukcesy i wyzwania*
- 28.04.2015** – dr hab. prof. nadz. Piotr Stec, *Uniwersytet nowego wzoru – czy doświadczenia zagraniczne są nam przydatne dla Polski?*

5.

Seminarium PAU

- 17.11.2014** – prof. Jerzy Brzeziński, *Czy potrzebne są testy inteligencji?*
- 8.12.2014** – prof. Wojciech Cellary, *Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie, czyli kształcenie w dobie tabletów*
- 12.01.2015** – prof. Wojciech Narębski, *Różnorodność fizjograficzna terenów walk 2 Korpusu we Włoszech i jej znaczenie dla planowania i przebiegu jego działań od Sangro i Mainarde po Bolonię (rozważania weterana-przyrodnika)*
- 9.02.2015** – prof. Dariusz Stola, *Czym była Polska Rzeczpospolita Ludowa? O naturze i ewolucji PRL*
- 9.03.2015** – prof. Stanisław Penczek, *Patrioci w dawnej Łodzi – przybysze i miejscowi*
- 13.04.2015** – prof. Jan Vincent-Rostowski, *Miejsce Polski w Europie dwóch kryzysów*
- 11.05.2015** – prof. Zbigniew Błocki, *Czas na zmiany w polskiej nauce*

6.

Kawiarnia Naukowa PAU

- 20.10.2014** – prof. Paweł Olko, *Fizyka w walce z rakiem – od Marii Skłodowskiej do terapii protonowej*
- 24.11.2014** – dr hab. Janusz Pezda, *Polskie skarby w sercu Paryża*
- 15.12.2014** – prof. Jacek Kubiak, *Lekkość bytu – czyli życie pod lupą biologa*
- 26.01.2015** – prof. Stanisław Stabryła, *Kultura klasyczna w świecie współczesnym*
- 23.02.2015** – prof. Stanisław Juchnowicz, *Fenomen Nowej Huty – z doświadczeń projektowania i budowy miasta*
- 23.03.2015** – prof. Marek Urbanik, *Planety odległych Słońc*
- 20.04.2015** – prof. Henryk Okarma, *Chronić czy nie chronić wilka w Polsce*

7.

PAUeczka Akademicka

- 22.10.2014** – program: 1) Szymon Czauderna, *Inżynieria genomowa – rewolucja biologiczna naszych czasów*; 2) Tomasz Lech, *Wpływ genu Trp53 na jakość gamet męskich u samców myszy*
- 19.11.2014** – program: 1) Mikołaj Maga, *Medycy w Krainie Tygrysów – moja azjatycka wyprawa z IFMSA-Poland*; 2) Paweł Kułakowski, *Nanokomunikacja z wykorzystaniem zjawiska FRET*
- 10.12.2014** – program: J. S. Bach, *Adagio z I Sonaty g-moll na skrzypce solo*, K. Szymanowski, *Koncert skrzypcowy*, F. Chopin – (niespodzianka). Wykonawcy: Katarzyna Jawor – skrzypce, Weronika Krówka – fortepian
- 21.01.2015** – program: 1) Klaudia Trembecka-Wójciga, *Inspirowane biologicznie materiały cienkowarstwowe o kontrolowanym udziale naprężeń własnych w aspekcie odtworzenia mikrośrodowiska dla komórek macierzystych*; 2) Krzysztof Wójcik, *Wpływ związków wykazujących powinowactwo do DNA na funkcję białek histonowych i strukturę chromatyny w żywych komórkach*
- 25.03.2015** – program: debata oskfordzka *Ekologia i zdrowa żywność*; przebieg debaty: 1) prezentacja argumentów dwóch drużyn; 2) pytania do drużyny przeciwnej; 3) pytania od słuchaczy (maksymalnie 10 pytań); 4) podsumowanie stanowiska drużyn
- 22.04.2015** – program: 1) Małgorzata Wesołowska, *Wartość w filozofii i ekonomii*; 2) Sabina Kaczmarczyk, *GEMBA & A3 Report*; 3) Mateusz Macała, *Znakowanie opakowań leków alfabetem Braille'a*
- 20.05.2015** – spotkanie przygotowane przez Mateusza Macała i Sabinę Kaczmarczyk; w programie dyskusja *Niewidomy punkt widzenia, czyli realia życia konsumenckiego osób niewidomych*

8.

Projekty badawcze

Kierownik	Tytuł	Daty realizacji	Status
1	2	3	4
Prof. Jerzy Wyrozumski	Wsparcie funkcjonowania i działalności Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego w ramach konkursu „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą” (MSZ)	1.01.2014–31.12.2014	zakończony
Prof. Zygmunt Kolenda	IV Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie 4–7 IX 2014 (MSZ)	1.01.2014–31.12.2014	zakończony
Mgr Joanna Dziewulska	PAUart. Katalog online zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności (MKiDN)	28.02.2014–31.12.2014	zakończony
Mgr Anna Smywińska-Pohl	Problem utworów osieroconych wobec pamięci kulturowej na przykładzie piśmiennictwa wybranych żydowskich filozofów i filologów z Uniwersytetu Jagiellońskiego (1918–1939) (NCN)	26.01.2014–25.01.2018	prowadzony

1	2	3	4
Dr Anna Czarnocka	Opracowanie naukowe zbiorów rzeźby, malarstwa, miniatur i grafiki Towarzystwa Historyczno-Literackiego / Biblioteki Polskiej w Paryżu, w oparciu o prace inwentaryzacyjne i w połączeniu z wydaniem katalogów najciekawszych materiałów (NPRH)	7.07.2014– 6.07.2019	prowadzony
Dr hab. Ryszard Skowron	Documenta Polonica ex Archivo Generali Hispaniae in Simancas. Nova Series, t. 1 (NPRH)	30.01.2012– 29.07.2015	prowadzony
Dr hab. Janusz Pezda	Inwentaryzacja materiałów historycznych, dotyczących emigracji polskiej w XIX wieku ze zbiorów BPP i THL wraz z edycją źródłową wybranych materiałów (NPRH)	31.01.2011– 30.01.2017	prowadzony
Dr hab. Piotr Tylus	Legends o świętej Katarzynie ze Sieny w literaturze francuskiej schyłku średniowiecza – edycja krytyczna tekstów i studium filologiczne (NCN)	17.08.2012– 16.08.2016	prowadzony
Prof. Jan Machnik	Byków k. Drohobycza w prawym dorzeczu górnego Dniestru. Wielokulturowe zespoły osadnicze z III–I tys. p.n.e. (NCN)	2.08.2012– 1.12.2015	prowadzony
Dr Anna Markiewicz	Diariusz podróży Jana Michała Kossowicza „Peregrynacje do cudzych krajów [...] Jana i Aleksandra Jabłonowskich	2.08.2012– 1.02.2015	

1	2	3	4
	wojewódziców ziem ruskich (1682–1688)” – edycja krytyczna rękopisu (NCN)		prowadzony
Prof. Mirosław Dymarski	Przywódtwo polityczne na Bałkanach w XIX i XX wieku – typologia, uwarunkowania historyczne i kulturowe (NCN)	2.08.2012–1.08.2015	prowadzony
Dr hab. Małgorzata Kaczanowska	Fundamenty neolitycznej Europy: początki zróżnicowania wczesnego neolitu na kultury z ceramiką malowaną i kultury <i>impresso-cardium</i> na południu Bałkanów (NCN)	1.08.2012–31.07.2015	prowadzony
Mgr Mariusz Machynia	Zapomniane pomniki cywilizacji europejskiej. Spuścizna aktowa I Rzeczypospolitej w archiwach państw powstałych po rozpadzie ZSRR. Ze szczególnym uwzględnieniem zespołów ksiąg sądowych (do 1831 r.) w zasobach archiwalnych Ukrainy (NPRH)	8.03.2013–7.03.2018	prowadzony
Mgr Lucyna Pyrzowska	Opracowanie katalogów XIX-wiecznych druków wydanych na emigracji i ziemiach polskich ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego (NPRH)	20.05.2013–19.05.2018	prowadzony
Prof. Andrzej Białas	Badanie procesu hadronizacji poprzez analizę korelacji międzycząstkowych (NCN)	5.03.2014–4.03.2017	prowadzony

1	2	3	4
Prof. Jan Wroniszewski	Akta grodzkie i ziemskie z terenu dawnych województw krakowskiego i sandomierskiego. Edycja krytyczna ksiąg sądowych z XIV–XV wieku (NPRH)	1.04.2013–31.12.2013	prowadzony
Mgr Joanna Dziewulska	PAUart. Katalog online zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności (kontynuacja) (MKiDN)	2.01.2015–23.12.2015	prowadzony
Prof. Zygmunt Woźniczka	Centrum Kresowe – platforma dziedzictwa i kultury Kresów Południowo-Wschodnich II Rzeczypospolitej (MNiSW, NPRH)	60 miesięcy	wnioskowany
Prof. Ewdoksia Papuci-Władyka	Corpus Vasorum Antiquorum – opracowanie i publikacja waz antycznych w zbiorach polskich. Seria nowa (MNiSW, NPRH)	60 miesięcy	wnioskowany
Mgr Joanna Dziewulska	PAUart. Katalog zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności (MNiSW, NPRH)	60 miesięcy	wnioskowany
Dr hab. Andrzej Zięba	Corpus studiosorum et academicorum Universitatis Jagellonicae, 1780–1845/1954, pars secunda (MNiSW, NPRH)	60 miesięcy	wnioskowany
Prof. Stanisław Stabryła	Recepcja antyku w poezji polskiej ostatniego ćwierćwiecza (1990–2015) (MNiSW, NPRH)	36 miesięcy	wnioskowany

1	2	3	4
Prof. Janusz K. Kozłowski	Na rozdrożu dwu fundamentów neolitycznej Europy: kompleks <i>impresso-cardium</i> i kompleks kultur bałkańsko-dunajskich z ceramiką malowaną (NCN)	36 miesięcy	wnioskowany
Dr hab. Jerzy Kopacz	Schyłek epoki kamienia na wzgórzu Stanska skala – produkcja krzemieniarska czy optymalizacja? (NCN)	36 miesięcy	wnioskowany
Dr Piotr Sławiński	Czasopisma Sandomierza w latach 1821–2016. Bibliografia adnotowana (NCN)	36 miesięcy	wnioskowany
Prof. Feliks Kiryk	Inwentarz rękopisów Archiwum Kapituły Kolegiackiej i Katedry Sandomierskiej t. II (NCN)	36 miesięcy	wnioskowany

9.

Projekt finansowany przez Fundację Lanckorońskich

ACTA NUNTIATURAE POLONAE

Komitet Redakcyjny: prof. Marco Jačov, ks. bp Jan Kopiec, prof. Józef Korpanty, Wanda Lohman (red.), prof. Mariusz Markiewicz, Anna Michalewicz (sekr.), ks. prof. Stanisław Wilk, prof. Jerzy Wyrozumski (przewodn.).

Wykonawcy: Maria Domin, Paweł Duda, Wojciech Kęder, bp Jan Kopiec, Henryk Litwin, Wojciech Tygielski, Wojciech Walczak, Stanisław Wilk, Katarzyna Wiszowata-Walczak, Paweł Zajac.

W okresie sprawozdawczym ukazał się t. XLII: *Nicolaus Spinola (1707–1712)*, vol. 3.

10.

**Realizacja tematów badawczych
Międzynarodowej Unii Akademii (UAI)**

W trakcie realizacji:

1. *Corpus Antiquitatum Americanensium* (4 tomy)
2. *Corpus Epistularum Ioannis Dantisca* (7 tomów)
3. *Corpus Vasorum Antiquorum* (3 tomy)
4. *Moravia Magna* (4 tomy)
5. *Sylloge Nummorum Graecorum* (3 tomy)
6. *Monumenta Palaeographiae Medii Aevi* (1 tom)
7. *Corpus Vitrearum Medii Aevi* (1 tom)
8. *Corpus Byzantinum* (w przygotowaniu)
9. *Corpus Philosophorum Medii Aevi* (kontynuacja tematu jeszcze przedwojennego – 3 tomy)
10. *Mundus Scytho-Sarmaticus et Graeco-Romanus* (we współpracy z Ukrainą, stan początkowy)
11. *Catalogue of Islamic Art. Objects in Central Europe*

11.

Współpraca zagraniczna – umowy o współpracy

Ukraińska Akademia Nauk
Słowacka Akademia Nauk
Czeska Akademia Nauk
Węgierska Akademia Nauk
Akademia Nauk Słowenii
Macedońska Akademia Nauk
Rumuńska Akademia Nauk
Instytut Historii Litwy Republiki Litewskiej
The ExtreMe Matter Institute
Polskie Towarzystwo Naukowe w Żytomierzu
The Royal Society of Edinburgh

12.

Współpraca zagraniczna bezumowna

All European Academies (ALLEA)

Międzynarodowa Unia Akademii (UAI)

Międzynarodowa organizacja do wymiany doświadczeń w zakresie rolnictwa, ochrony środowiska i świadomego korzystania z jego zasobów (Union for European Academies for Sciences applied to Agriculture, Food and Nature, UEAA)

Akademia Francuska

Saska Akademia Nauk

Austriacka Akademia Nauk

Bawarska Akademia Nauk (Thesaurus Linguae Latinae)

Brandenburska Akademia Nauk

Societas Jablonoviana w Lipsku

Inne formy współpracy zagranicznej

Rada Naukowa Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu (uczestnictwo w Radzie 4 członków PAU)

Polski Instytut Naukowy w Nowym Jorku (PIASA) – formalny status stacji naukowej PAU

Polski Instytut Naukowy w Montrealu – formalny status stacji naukowej PAU

13.

Książki wydane od czerwca 2014 do czerwca 2015

Czasopisma

Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych, R. XVIII: 2014, zesz. 2, 3, 4

Kwartalnik Filozoficzny t. XLII: 2014, zesz. 2, 3, 4; t. XLIII: 2015, zesz. 1, 2

Kwartalnik Prawa Prywatnego, R. XXIII: 2014, zesz. 2, 3, 4; R. XXIV: 2015, zesz. 1

Geoinformatica Polonica, t. 13: 2014

Nowy Filomata, R. XVIII: 2014, nr 1, 2

Folia Quaternaria, t. 82 (2014)

Rocznik Polskiej Akademii Umiejętności. Rok 2013/2014

Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Rok LIX: 2014

Prace Komisji

Prace Komisji Astrofizyki, t. 16

Prace Komisji Środkowoeuropejskiej, t. XXII

Prace Komisji Kultury Słowian, t. X: *Kościół a świat współczesny*

Opinie Edukacyjne PAU. Prace Komisji do Oceny Podręczników Szkolnych, t. XII

Prace Komisji Nauk Technicznych, t. VII

Prace Komisji Neofilologicznej, t. 12 (2014)

Prace Komisji Filologii Klasycznej, nr 46

Prace Komisji Filologii Klasycznej, nr 47: Kazimierz Korus, *Mim grecki w gatunkach literackich*

Prace Komisji Historii Wojen i Wojskowości, t. IX

Prace Komisji Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych, nr 18: *Utilization of agricultural and forest machinery in research and teaching*

Prace Komisji Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych, nr 20: *Rozród koni: klinika i biotechnologia*

Prace Komisji Historii i Kultury Żydów, nr 6: *Studia żydowskie w Polsce – przeszłość, stan obecny, perspektywy*

Prace Komisji Historii Nauki, t. 13

Wydawnictwa seryjne

Acta Nuntiaturae Polonae, T. XLII: *Nicolaus Spinola (1707–1712)*, vol. 3 (I 1709–31 XII 1709)

W służbie nauki, nr 22: *Józef Skąpski ojciec 1868–1950, Józef Skąpski syn 1921–1998*

W służbie nauki, nr 23: *Wiesław Bieńkowski 1926–1999*

W służbie nauki, nr 24: *Adam Krzyżanowski 1873–1963*

W służbie nauki, nr 25: *Jerzy Smoleński 1881–1940*

Debaty PAU, t. II: *Szkolnictwo wyższe w obliczu zmian*

Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego, t. 113: *Patrycja Gąsiorowska, Konwent klarysek krakowskich do końca XVIII wieku. Studium prozopograficzne*

Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego, t. 114: *Kronika Jazowska. Zapiski do dziejów Sądecczyzny z lat 1662–1855*, oprac. Stanisław Grodziski

Wykłady PAU, nr 3: ks. kard. Kazimierz Nycz, *Patriotyzm w katolickiej nauce społecznej*

Wykłady PAU, nr 4: Krzysztof Baczkowski, *Stosunki habsbursko-jagiellońskie w ostatnich latach życia cesarza Maksymiliana I na tle spraw wschodnich*

Wykłady PAU, nr 5: Andrzej Paczkowski, *Rozpoczęcie wielkiej zmiany. Uwarunkowania i okoliczności zewnętrzne*

Wykłady PAU, nr 6: Jerzy Wyrozumski, *Dwa wykłady o odrodzonej Polskiej Akademii Umiejętności*

Biblioteka Przekładów z Literatury Starożytnej, nr 17: *Petroniusz Arbitr, Satyrikon* (wyd. II)

Monografie Komisji Etnograficznej PAU, t. I: Maria Godyń, *Opowieść o utraconej wsi Maniowy. Studium z antropologii pamięci*
Katalog Gabinetu Rycin PAU w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Szkoła niderlandzka XVI, XVII i XVIII w., cz. IX: I–K

Wydawnictwa pozaseryjne

Maciej Grochowski i in., *Słownik gniazdowy partykuł polskich*
Młodzież polska na obczyźnie – zadania edukacyjne
Jerzy Michalewicz, *Katalog Archiwum Polskiej Prowincji Zgromadzenia*
Księży Misjonarzy św. Wincentego à Paulo, t. I
Contributions to the Archaeology of Early Cyprus
Kardynał Adam Stefan Sapieha 1867–1951. Książę Niezłomny
Profesor Jerzy A. Janik 1927–2012. Uczony – myśliciel – mistrz
Krzysztof Skórczewski, *Kolekcja miedziorytów z lat 2010–2014. Dar dla*
Gabinetu Rycin PAU
Odlamki pamięci o Wielkiej Wojnie
Ostatnie zasylam pożegnanie... Grypsy Romana Żulińskiego z Cytadeli
4 sierpnia 1864
Zuzanna Topolińska, *Zmiana perspektywy. Gawęda nie tylko języko-*
znawcza
The Nicolaus Copernicus grave mystery. A dialogue of experts
Transformacja 1989. W 25-lecie powołania rządu Tadeusza Mazowiec-
kiego

Wydane wspólnie z innymi instytucjami

Contributions in New World Archaeology, vol. 6, 7 (2014) – z Inst. Archeologii UJ
Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica, t. XLVIII (2014) – z IGiPZ PAN
Acta Militaria Mediaevalia, t. X – z Muzeum Historycznym w Sanoku i in.
Zdzisław. J. Ryn, *Ignacio Domeyko. La vida y la obra* – z UJ i AGH
Linguistique romane et linguistique indo-européenne. Mélanges offerts à Witold Mańczak à l'occasion de son 90e anniversaire – z Inst. Filologii Romańskiej UJ

Wokół powstania listopadowego. Zbiór studiów – z Uniw. Pedagogicznym
*Monarchia, wojna, człowiek. Codzienne i niecodzienne życie mieszkańców
Galicji w czasie pierwszej wojny światowej* – z Księgarnią Akademicką
*Przeciw melancholii. W 40. rocznicę wydania „Melancholii” Antoniego
Kępińskiego – perspektywy fides i ratio* – z Międzynar. Tow.
Nauk. Fides et Ratio i Accademia dei Rampanti
Stefan Szuman, *Osobowość i charakter* – z wydawnictwem PWN
Lutosławski – music and legacy – z Polish Institute of Arts and Sciences in
Canada

w tym bez przyjęcia do magazynu

Acta Physica Polonica, s. B, vol. 45: 2014, nr 6–12, vol. 46, nr 1–5; Sup-
plement; vol. 7: 2014, nr 2–4, vol. 8: 2015, nr 1 – z Inst. Fizyki UJ
Studia Politologica Ucraino-Polona, t. IV – z Inst. Państwa i Prawa NAN
Ukrainy i Pol. Tow. Naukowym w Żytomierzu
„Wszechświat” 2014, 2015 – z Pol. Tow. Przyrodników im. Kopernika
A. Koj, *Trzy kadencje. Wspomnienia rektora Uniwersytetu Jagielloń-
skiego* – z TAIWPN Universitas
Przesłanie Jana Pawła II na XXI wiek, red. M. Jačov, F. Ziejka,
W. Zuziak – z Wyd. Nauk. UPJPII
„The Polish Review”, 2014, nr 1–4 – z PIASA

14.

Biblioteka Naukowa PAU i PAN**Stan liczbowy zbiorów Biblioteki w dniu 31.12.2014**

Liczba druków ogółem	556 686 vol.
w tym:	
wydawnictwa ciągłe	347 117 vol.
wydawnictwa zwarte	209 569 vol.
Zbiory specjalne ogółem	174 495 vol. i jedn. inw.
w tym:	
stare druki	17 114
rękopisy	15 270
dyplomy pergaminowe	627
druki ulotne	11 145
kartografia	12 209
grafika	98 250
rysunki	2 260
ekslibrisy	14 474
Ogółem liczba zbiorów	731 181 vol. i jedn. inw.

Nabytki Biblioteki w 2014 r.

Wymiana:

412 druków zwartych
 1103 wydawnictwa ciągłe
 77 czasopism on-line

Łącznie: 1592

Dary i zakupy:

1737 druków zwartych
 760 wydawnictw ciągłych

Łącznie: 2497

Dary do zbiorów specjalnych i Gabinetu Rycin:

104 rękopisy

47 rycin
26 map
Łącznie: 177

Udostępnianie zbiorów Biblioteki w 2014 r.

Liczba odwiedzin:	3016
książki	4321 vol.
czasopisma	3200 vol.
rękopisy	745 jedn. inw.
stare druki i atlasy	82 jedn. inw.
mikrofilmy	1040 jedn.
ryciny, fotografie, rysunki	3417 jedn. inw.
kwerendy pisemne	236

Polski Komitet Krajowy Programu UNESCO „Pamięć Świata” wpisał na Listę Krajową przechowywany w Bibliotece *Opis żupy bocheńskiej i wielickiej*, będący najstarszą zachowaną XVI-wieczną kopią rękopisu powstałego w 1518 r. Opis ten jest dokumentem unikatowym, niemającym odpowiedników w europejskiej literaturze ekonomicznej. Uroczystość odbyła się 17 X 2014 w Pałacu Prezydenckim w Warszawie.

Z okazji Roku Kolberga, we współpracy z Instytutem im. Oskara Kolberga w Poznaniu i Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu, zeskanowano rękopisy kolbergowskie przechowywane w Bibliotece.

Dr Anna Olszewska prezentowała w dniu 8 marca władzom państwowym i mediom wystawę grafik *Wizerunki wiedzy w czasach rewolucji naukowej* w Muzeum Narodowym, w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach.

Osobne pokazy rycin organizowane były dla dyrekcji Narodowego Centrum Kultury oraz pani Aliny Kalczyńskiej (K. Krużel, M. Adamska).

Pracownicy Biblioteki brali udział w prowadzonych przez PAU grantach:

1. Opracowanie katalogów XIX-wiecznych druków, wydanych na emigracji i ziemiach polskich, ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego.

2. PAUart. Katalog on-line zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności.

15.

Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie

Sprofilowane archiwum naukowe, którego podstawowym celem statutowym jest gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie i publikacja źródeł do historii nauki i kultury. Zespół Archiwum Nauki gromadzony jest w trzech działach:

I

Akta Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (1815–1872), Akademii Umiejętności (1872–1918) i Polskiej Akademii Umiejętności (od 1918 r.) oraz innych towarzystw i instytucji naukowych.

II

Materiały archiwalne instytutów, zakładów, placówek i Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (od 1952 r.).

III

Spuścizny (archiwa osobiste) ludzi nauki i kultury.

W Archiwum Nauki przechowywane są dwa specjalistyczne księgozbiory: Biblioteka Rozdolska Lanckorońskich, подарowana Polskiej Akademii Umiejętności przez prof. Karolinę Lanckorońską, oraz specjalistyczna biblioteka historyka nauki i kultury prof. Henryka Barycza.

Wystawy:

Ocean wszechrzeczy... w spuściznach ludzi nauki i kultury (13 VI 2014–17 X 2014)

Odlamki pamięci o Wielkiej Wojnie (14 XI 2014–28 II 2015)

Magistro et Amico... (29 X 2014)

Młodzieńcze pasje uczonych. Tadeusz Kowalski (1889–1948), Kazimierz Kowalski (1925–2007) (od 15 IV 2014)

Publikacje:

Ocean wszechrzeczy... w spuściznach ludzi nauki i kultury, Kraków 2014

Odlamki pamięci o Wielkiej Wojnie, Kraków 2014

Józef Skąpski ojciec (1868–1950), Józef Skąpski syn (1921–1998), Kraków 2014

Wiesław Bienkowski (1926–1999), Kraków 2014

Adam Krzyżanowski (1873–1963), Kraków 2015

Jerzy Smoleński (1881–1940), Kraków 2015

Wspólnota umiłowania nauki. 200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, Kraków 2015

16.

Fototeka Lanckorońskich

W 2014 r. Fototeka Lanckorońskich PAU zakończyła pierwszy etap digitalizacji, prowadzonej w ramach Projektu „PAUart. Katalog zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności”, realizowanego w ramach Programu „Dziedzictwo kulturowe” Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Udało się w ten sposób (zgodnie z wolą Karola Lanckorońskiego) udostępnić szerokiej publiczności 2000 fotografii z zasobu Fototeki Lanckorońskich PAU, które można już aktualnie oglądać na stronie www.pauart.pl

Prace nad tym przedsięwzięciem kontynuowane są również w r. 2015. Z zasobu Fototeki Lanckorońskich PAU planuje się do końca bieżącego roku zeskanować, opisać i udostępnić online kolejnych 1000 fotografii, będących własnością Polskiej Akademii Umiejętności. Ponadto, dzięki porozumieniu z Polską Akademią Nauk, jeszcze w tym roku możliwy stanie się dostęp (za pośrednictwem wzmiankowanej powyżej strony) do następnych 3000 fotografii ze zbioru Karola Lanckorońskiego, znajdujących się dotychczas w Stacji Naukowej PAN w Rzymie, a przekazanych obecnie do Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie. Digitalizacji została poddana także część niewykorzystywanych już współcześnie oryginalnych, przeszło stuletnich pudeł do przechowywania fotografii, imitujących stare inkunabuły.

W mijającym okresie sprawozdawczym Fototeka Lanckorońskich PAU brała również czynny udział w konferencji naukowej „Dar dla narodu. 20-lecie obecności kolekcji Lanckorońskich na Wawelu”, zorganizowanej 24 października 2014 wspólnie przez Zamek Królewski na Wawelu i Instytut Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie. Podczas tej konferencji kustosz Fototeki Lanckorońskich PAU Adam Korczyński wygłosił przygotowany przez siebie referat *Karolina Lanckorońska i zbiór fotografii naukowych jej ojca*. Planowany jest druk referatu na łamach czasopisma naukowego „Studia Waweliana”.

17.

Biblioteka Polska w Paryżu

Powstała w 1838 r., od 1893 stanowi własność AU i PAU, od 1959 znajduje się pod kuratelą Sądu Francuskiego.

Obecnie tworzy się wspólna własność PAU i Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu.

Podmiot-właściciel: Association Bibliothèque Polonaise de Paris.

Biblioteka składa się z:

- księgozbioru (około 250 000 vol.),
- rękopisów i archiwum (ponad 5000 jedn.),
- zbiorów kartograficznych (około 4000 map, atlasów i planów),
- zbiorów muzealnych (Muzeum Adama Mickiewicza, Muzeum Biegasa, Salon Fryderyka Chopina, kolekcja obrazów malarzy polskich i grafiki polskiej).

Biblioteka jest bogatym warsztatem badawczym do dziejów Wielkiej Emigracji i późniejszych fal emigracyjnych, do dziejów literatury, sztuki i kultury polskiej w XIX i XX w.

18.

Nagroda im. Mariana Mięśowicza

Laureatem nagrody został prof. Jacek Dziarmaga za pracę *Dynamics of a quantum phase transition: exact solution of the quantum Ising model*, opublikowaną w Rev. Phys. Lett. 95, 245701 (2005).

Nagrodę ufundowali: dyrektor Instytutu Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego PAN, rektor UJ i rektor AGH.

19.

Nagroda im. Tadeusza Browicza

Laureatami nagrody zostali: prof. Andrzej Surdacki za odkrycie nowych molekularnych mechanizmów oceny funkcji śródbłonka naczyń oraz dr hab. Paweł Wiczling za opracowanie oryginalnej metody populacyjnego modelowania farmakokinetyki i farmakodynamiki wybranych leków.

Nagrodę ufundował prorektor UJ prof. Piotr Laidler.

20.

Wyróżnienia Komisji PAU do Oceny Podręczników Szkolnych

Na wniosek Komisji PAU do Oceny Podręczników Szkolnych Rada PAU postanowiła jednomyślną uchwałą z dnia 28 kwietnia 2015 wyróżnić podręcznik autorstwa Ryszarda Kuleszy i Krzysztofa Kowalewskiego pt. *Zrozumieć przeszłość. Starożytność i średniowiecze. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony*, ogłoszony przez Wydawnictwo Nowa Era.

Doceniając rolę podręcznika w nauczaniu szkolnym i żywiąc głębokie przekonanie, że edukacja młodzieży wymaga największej troski ze strony ludzi nauki i kultury, Rada PAU przyznała niniejsze dyplomy zarówno Autorom za ich wybitny wkład intelektualny w poziom podręcznika, jak też Wydawnictwu, które podjęło trud jego wydania i zapewniło mu wysoki standard poligraficzny.

21.

Nagroda im. Erazma i Anny Jerzmanowskich

Dnia 4 maja 2015 odbyła się na Wawelu uroczystość wręczenia Nagrody im. Erazma i Anny Jerzmanowskich, ufundowanej przez Województwo Małopolskie. Laureatem Nagrody został prof. Jerzy Limon.